

GYEREKEK FÖNT ÉS LENT

III. Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Fesztivál
— Paks, 1994. június 3-4-5. —

1974-től 1984-ig Pécs gyönyörű városa fogadta minden évben fesztiválra vagy szakmai műhelyekre a gyermekszínházokat. 1985-től kezdődően otthontalanná lett az országos találkozó. Pécs nem fogadta, s az úttörőmozgalom elszegényedvén, nem támogatta többé. Néhány év múlva a Corvin téren lévő (1) Népművelési — (2) Közművelődési — (3) Magyar Művelődési jelzővel működő Intézet is arra kényszerült, hogy hivatalosan is elismerje, nem tud, s ezért nem is kíván módszertani központja lenni az amatőr művészetek mindegyikének. A felnőtt színházi és a bábos még megpróbálja referálni, de a gyerekközvetítőkre már nem tud figyelni — dolgozzanak az egyesületek. Nekik irodát, telefont, s minimális postaköltséget biztosít, ami a működéshez ugyan senkinek nem elég, még az adminisztratív nyilvántartáshoz is kevés, de nem futja többre.

Igy vállalta át a *Debreczeni Tibor* által alapított, s egyre erősödő Magyar Drámapedagógiai Társaság a módszertani, oktatási munkák után a nagyrendezvényeket is. Pakszon talált helyet a fesztiválnak, s hozzá olyan kiváló házigazdákat, polgármestert, művelődési központi igazgatót és népművelőket, akikhez öröm megérkezni, még ha Paks nem is rendelkezik annyi szép épülettel, mint Pécs.

A több mint 600 főt mozgató országos fesztivált területi bemutatók előzték meg. Több ezer csoport indult a szemlén. heroikus munka volt az előkészítés, a szervezés, melyet *Szakall Judit*, a Marczibányi téri Művelődési Központ, s egyben a Budapesti Drámapedagógiai Központ vezetője — civilben maga is nemzedékeket nevelő rendező — fogott össze. A területi bemutatók felelős népművelői, szervezői, tanárai ugyanúgy szerelemből végezték a napi tevékenységükön kívüleső fesztiválfelkészítő munkát, mint *Szakall Judit*. A gyermekközvetítésre és a diákművészeti találkozókra nincs tervezhető, államilag garantált minimális summa se, önmarcangoló kuratóriumok bizonytalan kimenetelű vitáinak eredményeként kap vagy nem kap egy — sokszor már lefutott — rendezvény kiszámíthatatlan arányú támogatást, vagy nem kap egyetlen fillért sem. Legföljebb nem lesz, rántották meg fájó vállukat az előző évek kulturális vezetői, s a dolog annyiban maradt. Nem lesz tehát semmi hívó és biztató országos esemény, amely egy vagy két éven át ébren tartaná a művészpédagógusi teremtő kedvet, s a gyermekcsapatok nem láthatják egymás munkáit. Nincs ez rendjén.

A rendezvény azonban megérte még ezt a fáradozást is. Kirobbanó meglepetés ebben az évben nem volt. Kínos, feszengésre készítő produkció is csak egy-kettő. A többi elfogadható vagy igazán jó volt, s ez nagy eredmény. Jóllehet, mint mindig, most is két végpont között jár az inga: ha az előkészítő hónapok munkáját, s annak jelentőségét hangsúlyozzuk egész évben, nehéz a csoportvezetőknek egy más típusú megméretésen részt venniük. Márpedig a fesztiválon a produkció számít, amin természetesen már az első pillanatokban meglátszik az előkészítő munka milyensége, egész technikai készlettára, vagy épp a rendezői készülletlenség elégtelensége.

Még mindig élő műfajként volt jelen a szerkesztett játék. *Makórol Kónyáné Miklós Erzsébet* mai költők gyerekközvetítőit, hozta Pestről, a *Vécsey Színpadról Ledő Attila* és felesége *Weöres* költeményeit vitte színpadra. Csillagzó, vibráló, erős zeneiség, bár kicsit túlszerkesztett versösszeállítás hoztak felvidéki költőinktől a *Ipolyságról* érkező, tarkaruhás Bohóckonferencia c. produkció rendezői, *Bodonyi András* és *Köteles Judit*.

Új rendezők jelentek meg, sokféle mesét sokféle módon feldolgozva. Igen reményteljes a baranyai Sátorhelyről *Kovács Klára*, aki *Csudafa* címen *Benedek Elek* meséjét mutatta be, fehér vászonruhákba öltöztetett, gyékénykoszorús, csuhéjkoronás, szalma-maszkos kamaszokkal, és *Lázár Péter* Magyarpolányból, aki a legkisebbekkel is képes tökéletes hatásfokú mikro-színházat csinálni, nagy fantáziával és kiváló arányérzékkel dolgozva föl velük apró történeteket.

Két megrázóan szép *Petőfi* produkciót láthattunk. Mindkettő a sárbogárdi *Leszkovszky Albin* hajdani János vitéz forgatókönyvét használta kiindulásul. A pápai Türrpentyű csoport rendezője a diák *Szabó Attila* volt, a bagyi Fapihe együttes vezetője pedig az évek óta lenyűgöző teljesítményt nyújtó iskolaigazgató, *Fodor Mihály*. A pápaiak János vitézét hatalmas drámai erő és teatrális bátorság jellemezte, *Fodor Mihály* produkciójának viszont ebben az évben is a magasrendű színházi poézis, a könnyeket csaló szépség a legjellemzőbb vonása.

Fodor Mihályt és két kollégáját, *Tóth Zoltán* gyógy-pedagógust a budapesti Körív Színpad vezetőjét, és *Várhidi Attilát*, a Debrecen környékén művészhadakat nevelő rendezőt évek óta legjobbak között tartja számon a szakma. Munkásságuk a bizonyíték, hogy minden, de minden a rendezőn múlik, legalábbis a gyerekszínházi szférában.

Sértődésre alkalmas adható fesztiváldíjak nem voltak. Voltak viszont elemző szakmai beszélgetések, melyekre nem csupán a dícséretet várók jöttek el, hanem a más kárán okulni próbálók is. A közönség díját a szép beszédű, sodró játékerőjű felvidéki bohóc-csapat nyerte el, *Ipolyságról*.

* * *

Furcsa és szomorú mellékhatása volt a fesztiválnak az a felismerés, amin a következőkben — ha lehetséges ez — változtatni szükséges: a gyerekek, korosztálytól függetlenül — nem érzik a különbséget a színház és a televízió között. Jönnek, mennek, beszélnek, szórakoznak, s mellesleg vetnek egy-egy pillantást a színpadra is. Nincs ezen mit csodálkozni. Színházi élményük csupán az, amit ők csinálnak. Az egyetlen gyerekszínház megszűntével lesz-e valakinek gondja a színházi nevelésre? Külföldön erre jól működő hálózatok vannak. Nálunk az is elsorvadt, ami hajdanán volt. Ez pedig nem a gyermekszínházi szférával foglalkozók gondja kell, hogy legyen. A színházi szakmáé. Ha érdekli a Jövő közönsége.

Gabnai Katalin